

„DALMATINSKI HRVAT“ izlazi svake subote.
Godišnja predplata Din 80 Polugodišnja
Din 41 - Tromjesečno Din 22 Za Ameri-
riku godišnje dva dolara

OSLASI PRAMA CJENIKU.
Račun kod Pošt. Ček Ureda, Zagreb, br. 38.004

Privremeni telefon
graha dana br. 38 - preko noći br. 23
(Interurban)

DALMATINSKI HRVAT

„DALMATIN. HRVAT“ uređuje M. Berović, ured.
sa redakcijskim odborom.

„Dalmatin. Hrvat“ je vlasništvo promicateljskog
odбора „Hrvatske Štamperke Zadruga“ a. o. j.
u sastavku u Šibeniku.

Pisma i novici šalju se na adresu:
„Dalmatinski Hrvat“ - Šibenik, Glavna ulica 108

Rukopisi se ne vraćaju. - Pisma ne frankirano
ne primaju, anonimna u već.

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

God. II.

ŠIBENIK, 22. LISTOPADA 1923.

Br. 41.

Uprite prstom

vlastodršci beogradski na one Hrvate koji odobravaju vašu politiku i na one Hrvate, koji u svojoj kratkovidnosti još ne uviđaju vašu gramzljivost za vlašću, sličnu žderanju izgadnjela čovjeka! Na njih uprite, da ih vidimo i na prste da ih brojimo.

Prepotentnost, vaša i bivših vlastodržaca stjerala je jedni narod u kut ko kiša ovce, a vi u bahatosti vašoj cinički mu pružate mrvice s njegove vlastite bogate sofe. I Srbe ste učinili a Slovence i Hrvate jednog zgodili drugog pogodili, turajući ih u kutiju koja se zove vidovdanski ustav. Tim istim Hrvatima i Slovincima nudjate u ime bratstva -- riječu koju ste profanirali, -- sporazum, t. j. milostivo im se dopušta da se snize do vašega gladišta. Ta kakav je to sporazum dok nas jošte po njima podignuti zid u oči bude i prijeti!

Zaista svijetla pojava u naše tamno doba, da svi Hrvati preziru otklanjaju i »zlatnu sredinu« i sve moguće »srednje linije«, neke importirane iz poznatih brloga, a druge rodjene u zato povoljnijem milieu, ali inače sa minimalnom aklimatizacionom moći. Radjanju i oni pristupaju, nadajući se tu kršljavu deriščađ posiniti, a baštinu ujediniti. I kumstva se neki primise, ali jao kumstvo ugašeno, ni to ne će dočekati. Pet godina prođuše koje nas uvjeriše jednog po jednog, da je jednako pusta tlapnja, a teza

o »izabranom narodu« kod njih se potpuno usvojila i uvriježila. U svom šovinizmu posli bi oni puno daleko, nastojanjem da nas politički unište, a gospodarstveno onemoguću, ali ne načinom koji bi ih moralno opravdavao. To su i kušali, ali kako je sila slabija od prava, a u punoj mjeri hoće se mnogo kuraže da ju se upotrebi, pa nastoje da drugim načinom prodje glavom kroz zid. No sve mjere i redovite i izvanredne padoše u glib, pa se počelo, bistrije i muravnije gledati. Tim načinom se vidjelo. Da Hrvati nisu mekušci i da zveckanje sabljom nije najbolje sredstvo, pa zato traže »specijaliste« za hrvatsko pitanje, da im oni kažu da li Hrvati vole u gotovu ili u naravi. Ko »psu kad laje, baci mesa«, misle oni! Nije to umirivanje Hrvata čisto stvar osjećaja, nego dodje u sljed takovih prilika i nama i njima voda do grla, te »ne laje pas sela radi, nego sebe radi«. Tada dodjose i drugi bliži i daljnji partijski rođjaci da svjetuju naše »neuko« i »anacionalno« seljaštvo, koje smatraju zavedenom marvom. Oni gori smatrali su ga nesvijesnom, zavedenom i demagoijom iskvarenom masom, a oni bolji jednim bolestnicima, koji trebaju duševnog liječenja.

Koliko zlobe kod jednih, koliko zaslijepljenosti kod drugih?! Ta hrvatskom narodu ne treba liječenja od onih koji su ga dotjerali do

medicine, već on pita svoje i ničije drugo. Svoje su stanovište pojedine stranke posebno izložili, pa kad oni nijesu imali sa nijednom hrv. strankom dodirnih točaka, dokaz je njihove nadutosti, protivne odlučnom zahtjevu hrv. naroda na slobodnom raspolaganju samim sobom, naravno u međunarodno priznatom granicama S. H. S. To je baš ono što ti vlastodršci ne vole, jer znadu, da bi se riješili kojekakvih danguba i muktaša, potpunih parasita.

Bilo bi većih popuštanja u ranije vrijeme slabe kompaktnosti hrv. stranačaka, ali im je danas drugačije, jer će, kako izgleda, samo jedan ključ otvarati hrv. vrata.

To je potrebno, jer kad se g. Pribičević snebiva kakvo je stanje ovamo, »preko«, kako li se ne ćemo mi!? Opozicioni naočari čine bistrijima neke stvari, jer sad ima više vremena, nego prvašnje dangubljenje, dijeleći vlast često puta kojekakvoj uličnoj klatžeji. Pa kad se Pribičević čudom čudi svome plodu kao pravi pripremaoc i možemo reći tvorac ovoga stanja, kako ne ćemo mi!?

Svakako svi Hrvati u jednu liniju, jer Srbi i Hrvati nijesu *mi*, nego su Srbi *mi*, a Hrvati *oni*, kako veli sijedi premijer, srnaovac g. Pašić.

Pr. 18 23

U ime Njegova Veličanstva Kralja!

Kr. višr zemaljski sud u Splitu kao sudski dvor prve molbe riješavajući vrhu pritužbe kr. drž. odvjetništva u Šibeniku

Slom batinaškog carstva u Šibeniku.

Spiľvao: Starac Mijo.

Mrki vuče, Careviću Niko,
Vrag sam znade, gdi je nivo niko,
Kad zaside na pristolje sjajno,
Kojino su podignuli gaci,
U hrvatskom Šibeniku gradu,
Gdi je nekad vladala sloboda,
Gdi je nekad ljubav bratska ovala,
Gdi je nekad orila se pisnu,
() slobodi hrvatskoga Roda,
Da u gradu ugaše hrvatstvo,
Pa u gradu pljačkaju telake,
Da u gradu orobe trgovce,
Da u gradu korupciju šire,
Da u gradu sumnjice neviue,
Da u gradu sve lopove šlite,
Iznadna bez povoda kakva,
Po svem gradu, bedeme podiže,
Po ulicam postavlja topove,
Izpod zemlje on provlači žice,
Kojima se hvataju hajduci.

Diže straže dobro oružane
I postavlja po uglovima grada
Da zatvore ulice i pute,
Rek bi da je provalilo trista
U Šibenik razbojnika noćnih,
Ili da je nanjušio stope
Od švercern austrijskih kruna,
Kakovi je podigo aparat
Sve redara, tajnih agenata.

Kad to vide Šibenčani diču,
Svaki od njih u čudu se pita,
Čemu take pripreme i lanci,
Zar je amo prispio Čaruga
Iz hrvatske Slavonije ravne,
Pa se Niko pripuo u duši
Za živote šibenskih gavana;
I je u grad Hadžiloja došo,
Da on robi radikalske gazde,
Koji su si za vrime Taljana,
Dok je narod čamio u robstvu,
Napunili bisage i kese
Zlatnih kruna i dolaru pustih,
Pa sad živu u ognjici živoj,
Da im niko ne ispraši kese.

Nit je amo došo Čaruga.
On harači Slavoniju ravnu;
Nit je u grad Hadžiloja došo,
On u grobu tili sanak spava;
Nit se plaše radikali silni,
Da će iko pokrasti im zlato,
Što ga jesu nagnrali kese;
Već je došo Basariček Gjuro,
Da on vidi Šibenika grada,
Da polubi Šubićeve Dvore,
Da pozdravi prijatelje svoje,
Radićeve pobornike virne,
Koji Jadran čuvaju ko lavi
Od tudjinske najezde i pljačke
I da svoju poljubi on tetu.

Trn u oku bijaše naš Gjuro.
Komesaru Careviću Niku,
Pa on diže nepreglednu vojsku,
Sve redara i tajnih serdara,
Da mu slide uzastopce pete,
Da biliže kuda on se kreće,
Da svi paze s kim se Gjuro šeće,
Da slušaju sve što Gjuro zbori,
I u čije zalazi on dvore.

Kada Gjuro podje na divane
Starcu Miji, Carević pobisni,
Pa on šalje poklisare svoje,
Tudje skote u Mijine dvore,
Gazeć zakon i sva ljudska prava,
Da za sofom bapci mirne ljude,
Koji su se u Mijinom dvoru.
Okupili da pozdrave Gjura,
Desnu ruku Radića Stipana.

Kada skoti prodrše u sobe
Podniše se drzko, osorito,
I u ime novih tlačitelja
Zarobiše Zoričić Andriju,
Antu Rošu i Jadronju Mira
I još s njima Stošića Ivana,
A da niko nije znao zašto,
Te ih bace u podzemne izbe,
U čelije, da čame u robstvu,
Kojeg nisu zaslužili bidni.

Kad u izbi nasta tamā crna,
U nju stupa Belamarić Grgo,
Mala stasa a crnoga lica,
Čast imade tajnog detektiva,
Koji mrzi austrijske krunē,
Bile one od srebra il zlata,

